

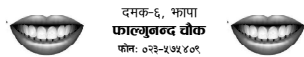
लेखनमा
एआई प्रयोग
हानिकारक

ब्रेट स्टेफेन्स

सिटी डेन्टल

आधुनिक प्रविधिबाट सञ्चालित यहाँ नयाँ प्रविधिबाट दाँत लगाउनुको साथै मुख तथा दाँतसम्बन्धी सम्पूर्ण उपचार गरिन्छ।

यसको शाखा मधुमल्लामा पनि खुलेको छ।

दमक-६, भापा
फाल्गुनबन्दी चौक
फोन: ०२२-२७४८०९

जि.प्र.का.भापा द.नं.६९१/०४/७०८२ संस्यता, स्वतन्त्रता र निष्पक्षता हाम्रो प्रतिबद्धता

पूर्वसन्देश

PURBA SANDESH NATIONAL DAILY

राष्ट्रिय दैनिक

पूरुबासन्देश.कम

Log in

ठूलो दयाइकीमा
कम्प्रेसर प्रविधियुक्त

भापा सेफ्टी दयाइकी तथा ढल सरसफाई

दमक :
देवीप्रसाद सिटोला
(९८४२७६०२६५/९८२४९७९९५५)

बित्तोलोड:
राजकुमार श्रेष्ठ
९८०६७०४७९०

Image of a truck

वर्ष २१

अंक - २९९

२०८३ साउन २९ गते शुक्रबार

Friday, 14 Aug. 2026

मूल्य ७/-

जापानिज इन्सेफ्लाइटिसबाट ५ जनाको मृत्यु

दमक/ जापानिज इन्सेफ्लाइटिस (जेई) सङ्क्रमणबाट भापामा पछिल्लो चार महिनामा ५ जनाको मृत्यु भएको छ। जिल्लामा हालसम्म ९ जनामा जेई सङ्क्रमण पुष्टि भएकोमा ५ जनाको मृत्यु भएको हो। मृत्यु हुनेमा तीन पुरुष र दुई महिला रहेका छन्।

सङ्क्रमितमा मेचीनगरका तीन, हान्तिबारीका एक, बाह्रदशीका एक, कचनकवलका एक, विर्तामोडका दुई र अर्जुनधाराका एक जना छन्। स्वास्थ्य कार्यालय भापाका जनस्वास्थ्य निरीक्षक विश्वनाथ श्रेष्ठले सङ्क्रमित अधिकांश ५० वर्षभन्दा माथिका रहेको जानकारी दिए। जापानिज इन्सेफ्लाइटिस ब्युलेन्स जातको सङ्क्रमित लामखुट्टेको टोकाइबाट मानिसमा सनै भाइरसजन्य रोग हो। सङ्क्रमण भएपछि भाइरसले स्वास्थ्यमा असर गर्छ।

सुंगुर र हांस जेई भाइरसका मुख्य स्रोत मानिन्छ। सुंगुर पालन गर्ने व्यक्ति तथा धानखेत र पानी जम्ने क्षेत्र आसपास बसोबास गर्नेहरू सङ्क्रमणको उच्च जोखिममा रहने गर्छन्। स्वास्थ्य कार्यालय भापाका खोप अधिकृत राजकुमार पोखरेलले जेईबाट बच्नका लागि लामखुट्टेको टोकाइबाट जोगिन तथा सरकारीले सञ्चालन गर्ने नियमित खोप कार्यक्रममा सहभागी भएर जेईवन्दीको खोप लगाउन आग्रह गरे।

कनकाईका थप १३ जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण

धुर्/ भापाको कनकाई नगरपालिका-३ र ६ का थप १३ जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण गरिएको छ। जिल्ला भूमि समस्या समाधान समितिले बिहीबार १३ जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण गरेको हो। पुर्जा प्राप्त गर्नेमा एक जना भूमिहीन दलित, पाँच जना भूमिहीन सुकुमबासी र सात जना अव्यवस्थित बसोबासी रहेका छन्।

यसअघि साउन ८ गते समितिले कनकाईका पाँच जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण गरेको थियो। नगरपालिकाको भूमि प्रशासन शाखाका अनुसार गत वर्ष असारमा १५३ जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण गरिएको थियो।

भूमि प्रशासन शाखा प्रमुख बदीकुमार दाहालका अनुसार तत्कालीन भाग आयोगले आर्थिक वर्ष २०७९/८० देखि लगत सञ्चलन सुरु गरेपछि कनकाई नगरपालिकामा हालसम्म २५८ जनालाई जग्गाधनी पुर्जा वितरण भइसकेको छ।

लगत संकलनका क्रममा नगरपालिकामा ३७५ जना भूमिहीन दलित, २ हजार २४४ जना भूमिहीन सुकुमबासी र ४ हजार ४८८ जना अव्यवस्थित बसोबासीको विवरण सङ्कलन गरिएको दाहालले जानकारी दिए।

बोकी ठे पछा

कोशी प्रदेश सभाको बैठक भदौ ३ गते बस्ने

दमक/ गत असार २४ गतेदेखि अनिश्चितकालका लागि स्थगित भएको कोशी प्रदेश सभाको बैठक आगामी भदौ ३ गते बस्ने भएको छ। कोशी प्रदेश सभा सचिवालयले सूचना जारी गर्दै नदी अधिवेशनको दोस्रो बैठक भदौ ३ गते बुधबार बिउँसे १:०० बजेका लागि आह्वान गरिएको जानकारी दिएको हो।

यसअघि असार २४ गते भएको सूचना जारी भएपसमात्र का लागि प्रदेश सभा बैठक स्थगित गरिएको थियो। यसैबिच यस बैठकका संसद बैठक कटघरीस्थित संसद सचिवालयमा बनेको नयाँ संसद भवनमा बस्ने भएको छ। अबको संसद बैठकमा दलित सम्बन्धी विवेक टेलुगु गर्ने तयारी छ। उक्त विवेकको मस्यौदा मन्त्रिपरिषद बैठकले पारित गरिसकेको छ।

मोरङका ७ वटा आँखा अस्पताल शिलबन्दी

मोरङ/ मापदण्ड विपरीत सञ्चालन गरेको भन्दै कोशी प्रदेश स्वास्थ्य मन्त्रालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङको टोलीले विराटनगरका ७ वटा आँखा अस्पताल शिलबन्दी गरेको छ। मोरङका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी पवनराज कोइरालाको नेतृत्वमा खटिएको टोलीले बुधबार र बिहीबार दुई दिन लगाएर अनुगमन गरेको थियो। टोलीले विराटनगर-१५ रानीस्थित अखण्ड ज्योति अस्पतालको ल्याब (योगेशगाला) मा पनि शिलबन्दी गरेको छ। नियमअनुसार आँखा अस्पताल सञ्चालनका लागि कम्तीमा १०० शय्या हुनुपर्ने प्राधान्य छ। तर, यहाँ शिलबन्दी गरिएका अस्पतालहरूले कोशी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट आँखा उपचार केन्द्रका रुग्णमा मात्र स्वीकृति लिएर जाँटिने किसिमका शल्यक्रिया (सर्जरी) समेत गरेको भेटिएको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी कोइरालाले बताए।

यस्तै, मापदण्ड नपुगेको भन्दै टोलीले विराट आँखा अस्पतालको ल्याब (योगेशगाला) मा पनि शिलबन्दी गरेको छ। नियमअनुसार आँखा अस्पताल सञ्चालनका लागि कम्तीमा १०० शय्या हुनुपर्ने प्राधान्य छ। तर, यहाँ शिलबन्दी गरिएका अस्पतालहरूले कोशी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट आँखा उपचार केन्द्रका रुग्णमा मात्र स्वीकृति लिएर जाँटिने किसिमका शल्यक्रिया (सर्जरी) समेत गरेको भेटिएको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी कोइरालाले बताए।

प्रचलित व्यवस्थाअनुसार २०० शय्यासम्मको सञ्चालन अनुमति प्रदेश स्वास्थ्य मन्त्रालयले दिने गर्दछ। सामान्य उपचार केन्द्रको अनुमति स्वास्थ्य निर्देशनालयको कार्यक्षेत्रमा पर्ने भने २०० शय्यासम्म माथिका र विशिष्टीकृत अस्पतालको अनुमति सशरीर स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट लिनुपर्ने प्राधान्य छ। यता अस्पताल प्रशासनले भने स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट स्वीकृति लिएर विरामीलाई आँखाको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरेको बताउने गरेका छन्।

पाँच महिना पछि देउवा स्वदेश फर्किए

दमक/ नेपाली कार्यसका पूर्वसभापती एवं पूर्व प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा नेपाल फर्किएका छन्। उनी फर्किएसँगै नेपाली काँग्रेससभिको अन्तरविरोध थप चर्किएको छ। देउवाले विमानस्थलमा सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै नेपाली काँग्रेसका संस्थापक नेता बीपी कोइरालाको राष्ट्रिय मेलमिलापको नीतिलाई वर्तमान राजनीतिक परिस्थितिसँग जोडेर अघि बढनुपर्ने बताएका छन्। २०३३ सालमा भारत निर्वासनबाट नेपाल फर्कँदा बीपीले राष्ट्रियता र प्रजातन्त्रको रक्षाका लागि सबै राष्ट्रवादी तथा प्रजातान्त्रिक शक्तिबीच एकता आवश्यक रहेको सन्देश दिएको स्मरण गर्दै देउवाले अहिले पनि मुलुकलाई त्यस्तै एकताको आवश्यकता रहेको बताए। यसले काँग्रेसभित्रको अन्तरविरोधलाई थप सतहमा ल्याइदिएको छ।

२१ फागुनको बुधबारदेखि देउवा उपचारका लागि भन्दै सिंगपुर गएका थिए। उनीबारे सचिवालयले यसअघि चोँडै नेपाल आउने सूचना पनि जारी गरिएको थियो। अर्थात्, २९ फागुनसँगै नेपाल आउने भनिएपनि देउवा नेपाल फर्किएनन्। बरु पत्नी राणा पनि

बानेश्वरस्थित संसद भवन मात्रै होइन, धेरै निजी व्यापारिक घर र निजी आवास क्षेत्रमा पनि लुटपाट र आगजनी गरिएको थियो।

त्यही दिन बृहदानीलकण्ठ स्थित देउवानिवासमा पनि प्रदर्शनकारी प्रवेश गरेर हातपात गर्दै देउवालाई गम्भीर घाइतेसमेत भएका थिए। सोही दिन देउवानिवास आगजनी भयो। देउवा निवासमा ठूलोमात्रामा पैसा डडको थियो। धेरैले आगोमा परि डडेर हावामा उडको पैसा भन्दै तस्वीर र भिडियो सामाजिक सञ्जालमा राखे।

देउवानिवासको सोही विषयलाई लिएर सरकारी अनुसन्धान निकायले अनुसन्धान गर्‍यो। जलेको पैसा हो कि होइन भनेर फरेन्सिक अनुसन्धान गर्ने टिम पनि देउवा निवास पुग्यो। सोही विषयलाई लिएर नेपाल प्रहरीले केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो (सीआईबी) र सम्पत्ति शुद्धीकरण विभागले एकैपटक अनुसन्धान अघि बढाएको थियो।

अहिले देउवा दम्पतीमाथि पक्राउको विषय पनि अझै रकम आर्जन र धन धुपारेको विषयमा केन्द्रित रहेको उच्च सरकारी अधिकारीहरूले जानकारी दिएका छन्। तर आरजु अर्फै नेपाल फर्किएका छैनन्।

बोकी ठे पछा

पूर्वी नाकाबाट १०६ जनाको उद्धार

दमक/ महिला तथा बालबालिका बेचबिखन विरुद्धमा लामो समयदेखि कार्यरत माइती नेपाल काँक्रेभिट्टाले पूर्वी नाकामा १०६ जनालाई उद्धार गरेको छ।

नाकाबाट प्रलालमाफर्कू वा लुकिछिपी भारत जान लागेका त्यति धेरै महिलालाई आर्थिक वर्ष २०८२-०८३ मा माइती नेपाल काँक्रेभिट्टाले जोगाएको हो। त्यस्तै भारतबाट ६ जना महिलाहरूको उद्धार गरिएको थियो भने घरले हिँडाको ८ वटा मुद्धा दर्ता गरिएको थियो। एक वर्षको अवधिमा माइती नेपाल काँक्रेभिट्टाले मानिस हराएको भन्दै ४५ वटा निवेदन आएकोमा २१ जनालाई फेला पारी परिवारको जिम्मा लगाइएको कार्यक्रम सुपरभाइजर प्रवीणा थापलियाले बताइन्।

अघिल्लो वर्ष सीमा नाकामा १५९ जनालाई रोकथाम गरिएको, भारतबाट ४ जनालाई उद्धार गरिएको, घरले हिँडाको ७ वटा मुद्धा आएको, हराएको भन्दै ६९ वटा निवेदन आएकोमा २० जनालाई फेला

बोकी ठे पछा

श्रेष्ठ पत्राउबारे प्रेस काउन्सिलको ध्यानाकर्षण

दमक/ सञ्चारकर्मी किशोर श्रेष्ठ पक्राउ परेको घटनाप्रति प्रेस काउन्सिल नेपालले चासो व्यक्त गरेको छ। काउन्सिलका प्रवक्ता दीपक खनालले बिहीबार विज्ञप्ति जारी गर्दै श्रेष्ठ पक्राउ तथा सञ्चारमाध्यमको कार्यालयमा हातहतविचारसहित प्रवेश गरी कम्प्युटरलगायत सामग्री जफत गरिएको घटनाप्रति ध्यानाकर्षण भएको जनाएका छन्।

पत्रकार श्रेष्ठलाई ३ दिन थुनामा राखेर अनुसन्धान गर्न अदालतले अनुमति दिएको छ। काउन्सिलका अनुसार श्रेष्ठलाई बुधबार राति पक्राउ गरी निजी निवासमा खानतलासी

गरिएको थियो। त्यसपछि बिहीबार बिहान सञ्चारमाध्यमको कार्यालयमा प्रवेश गरी विभिन्न सामग्री जफत गरिएको घटनाप्रति पनि काउन्सिलले चासो जनाएको छ। काउन्सिलले नागरिकको सूचनाको हकको प्रत्याभूति प्रेस स्वतन्त्रतामार्फत हुने भएकाले प्रेसको मर्यादा कायम राख्नु सबैको कर्तव्य भएको जनाएको छ। प्रेस स्वतन्त्रताको सुदृढावधि र सम्मान हुनुपर्नेमा जोड दिँदै काउन्सिलले सञ्चारकर्मीको कार्यशैली, व्यवहार, पेसागत मर्यादा र आचरणप्रति आफू उत्तिकै संवेत रहेको स्पष्ट पारेको छ। प्रेस स्वतन्त्रताको प्रयोग गर्ने नाममा स्वच्छन्दता हुन नदिन पत्रकार तथा सञ्चारकर्मी संवेत हुनुपर्ने काउन्सिलको भनाइ छ। सत्य, तथ्य, सन्तुलित र विश्वसनीय पत्रकारितामार्फत पेसागत मर्यादा, जबाफदेहिता र उत्तरदायित्व कायम गर्नुपर्ने पनि काउन्सिलले जोड दिएको छ।

कोशीमा चट्याङबाट ६६ जनाको मृत्यु, २ सय १८ घाइते

दमक/ वर्षायाम सुरु भएसँगै कोशी प्रदेशका पहाडी तथा तराई जिल्लामा चट्याङका घटना बढ्ने गरेका छन्। पछिल्लो पाँच वर्षमा कोशी प्रदेशमा चट्याङका कारण ६६ जनाले ज्यान गुमाएकाले छ भने २१८ जना घाइते भएका छन्।

गत असार १३ गते मध्यत मुसलगरि पानी परिरहेका बेला इलामको रोङ गाउँपालिका-६, सलकपुरका ८८ वर्षीय कालीबारी मोक्तानको चट्याङ लागेर मृत्यु भयो। काठको बेरा र टिनको छानो भएको ढुङ्गाले घरको ढक्कनमा बसिरहेका मोक्तानलाई राति करिब १ बजे चट्याङ लागेको थियो।

त्यसैगरी, गत असार १४ गते सुकुमबारीको मकालु गाउँपालिका-१, विर्वाङमा चट्याङ लागेर ३९ वर्षीया कुमारी राईको मृत्यु भयो। ठूलो वर्षा र हावाहुरी चलिरेका बेला घरमा रहेको मिटर बस्स बन्द गर्ने क्रममा चट्याङ लागेर गम्भीर घाइते भएको राईलाई उपचारका लागि प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र नुमतर्गै लैजाँदै गर्दा बाटोमै मृत्यु भएको थियो।

यो घटना चट्याङबाट हुने क्षतिको केही उदाहरण मात्र हुन्। बाढी र पहिरोजस्ता देखिने विपद्को तुलनामा कम वर्षा हुने चट्याङले पनि हरेक वर्ष ठूलो मानवीय तथा मौकिक क्षति पुऱ्याउँदै आएको छ।

कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगरको पछिल्लो पाँच वर्षको तथ्याङ्कअनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि हाल आब २०८२/८३ को असारसम्म चट्याङका कारण ६६ जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा ४४ पुरुष र २२ महिला छन्। सो अवधिमा २१८ जना घाइते भएका छन्। घाइतेमध्ये ११५ पुरुष र १०३ महिला छन्।

प्रदेश प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता वरिष्ठ प्रहरी निरीक्षक योगेन्द्रसिंह थापाका अनुसार पुरुषहरू बाहिरी काममा बढी संलग्न हुने भएकाले महिला तुलनामा पुरुष चट्याङको जोखिममा बढी पर्ने गरेका छन्।

बोकी ठे पछा

मेची सहकारीको प्रतिवेदन सार्वजनिक

दमक/ मेची बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लिमिटेडले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ मा शेयर सार्वजनिक संख्या २१ हजार ७७३ पुऱ्याउने लक्ष्य सार्वजनिक गरेको छ। संस्थाको ३०औँ वार्षिकोत्सव तथा ३३औँ साधारणसभामा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै सहकारीले बचत, कर्जा, शेयर पुँजी र कोष विस्तारसहितको वित्तीय लक्ष्य अघि सारेको हो। आगामी आर्थिक वर्षमा संस्थाले शेयर पुँजी ४३ करोड ५५ लाख ८ हजार रुपैयाँ, बचत ४ अर्ब ४० करोड ६८ लाख ८ हजार रुपैयाँ र कर्जा लगानी ४ अर्ब ३३ करोड ४५ लाख रुपैयाँ पुऱ्याउने लक्ष्य लिएको छ। यस्तै, कोष ४८ करोड ७३ लाख ८ हजार ५ सय रुपैयाँ, मुनाफा ६ करोड ५ लाख ५५ हजार रुपैयाँ र वासलात ५ अर्ब ४८ करोड ६३ लाख ३३ हजार रुपैयाँ पुऱ्याउने लक्ष्य प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

संस्थाले सदस्यसँगको आर्थिक कारोबार विस्तारसँगै आगामी वर्ष विभिन्न नयाँ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने योजना पनि सार्वजनिक गरेको छ। कृषक सदस्यसँग सहकारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय सहकारी तथा दुग्धजन्य पशुपालकालागि जग्गा भाडामा लिने, उत्पादन बिक्रीका लागि सहजीकरण गर्ने तथा आवश्यकतानुसार वित्तीय सहयोग गर्ने योजना सञ्चालेको छ।

त्यसैगरी, नियामक निकायबाट स्वीकृति प्राप्त भएमा मेची सहकारी आवास परियोजनाका लागि जग्गा खरिद गर्ने र योजना अघि बढाउने तयारी गरिएको छ।

बोकी ठे पछा

दमकमा ग्यास अभावबारे अनुगमन कम्पनीबाटै आपूर्ति घटेको व्यवसायीको गुनासो

दमक/ दमकमा खाना पकाउने एलपी ग्यासको अभाव भएको निरन्तर गुनासो आएपछि दमक नगरपालिकाले ग्यास डिलर तथा पसलहरूको अनुगमन गरिरहेको छ। नगरपालिकाले ग्यासको वारिष्ठिक अवस्था बुझ्नका साथै आपूर्ति तथा वितरणमा समस्या भए त्यसको कारण पहिचान गर्ने उद्देश्यले अनुगमनलाई निरन्तरता दिएको हो।

बिहीबार दमक नगरपालिका वडा नं. १ र २ का १२ वटा ग्यास डिलर तथा पसलमा अनुगमन गरिएको दमक उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष गोपाल गुरागाईले जानकारी दिए। उनका अनुसार दमक-२ को हिमाली क्षेत्र, बाझी चौक, आमचोक, बेलौँसी, गोलाटार हुँदै वडा नं. १ का विभिन्न क्षेत्रमा रहेका डिलरमा टोली पुगेको थियो।

अनुगमनका क्रममा कुनै पनि डिलर वा पसलमा ग्यास लुकाएर राखेको नपाइएको गुरागाईले बताए। केही ग्यास कम्पनीबाटै दमक क्षेत्रमा अपेक्षित मात्रामा ग्यास आपूर्ति नभएको व्यवसायीहरूले गुनासो गरेका कारण आपूर्ति घटेको भने विषयमा कुन कम्पनीबाट किन त्यसको आपूर्ति घटेको उनको भनाइ छ।

बाझी चौकमा भने केही डिलरले ग्यास अभाव भएका उपभोक्तालाई बिक्री गर्न सिलिण्डर बाहिरै राखेको अवस्थामा भेटिएको थियो। त्यहाँ २० भन्दा बढी

बोकी ठे पछा

इलेक्ट्रिक चुरोट (मेप) को प्रयोग नगर्ने

- इलेक्ट्रिक चुरोट सुरक्षित विकल्प हो भन्ने भ्रमबाट बाँच्ने,
- निकोटिनमुक्त पदार्थले स्वास्थ्यमा धेरै असरबारे सचेत बन्ने,
- वास्तविकता तथा गुवाताई इलेक्ट्रिक चुरोटको आकर्षकणबाट जोगाउँने,
- धूम्रपान तथा निकोटिनजन्य पदार्थको प्रयोगबाट टाढा रहने,
- इलेक्ट्रिक चुरोटको प्रयोग र तलावट बाँच्ने,
- परिवार र समाजमा धूम्रपानमुक्त वातावरण निर्माण गर्ने।

स्वस्थ जीवशैली र सकारात्मक बानीको विकास गरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

हातीको करिडोर जोगाऔं

भापामा पछिल्लो १६ वर्षमा जङ्गली हातीको आक्रमणबाट २० जनाले ज्यान गुमाउनु र मानव-हाती द्वन्द्वमा २८ वटा हाती मर्नु सामान्य वन्यजन्तु-मानव द्वन्द्व होइन। यो बढ्दो जोखिम, कमजोर न्यबस्थापन र हातीका परम्परागत आवागमन मार्गमाथि बढ्दो मानवीय दबावको परिणाम हो। औसतमा हरेक वर्ष पाँच जनाको ज्यान जानु राज्य र समाज दुवैका लागि गम्भीर चेतानी हो। यो तथ्यांकले हाती संरक्षणको परम्परागत दृष्टिकोण पुनर्विचार गर्नुपर्ने देखाउँछ। हातीलाई जंगलभित्र सीमित राख्ने प्रयास मात्र पर्याप्त हुँदैन। उनीहरूको प्राकृतिक जीवनचक्र, आवागमन र बासस्थानलाई ध्यानमा राख्दै जंगल, करिडोर र मानव बस्तीबीचको सम्बन्ध वैज्ञानिक ढङ्गले न्यबस्थापन गर्नुपर्छ। वन अतिक्रमण, बस्ती विस्तार, कृषिवालीतर्फ हाती आकर्षित हुनु, प्रसक्त तथा पूर्वाधार निर्माण र परम्परागत मार्ग अवरुद्ध हुनु द्वन्द्वका मुख्य कारण हुन्। हातीले बाटो परिवर्तन गर्नुपर्छ हो वा मानिसले हातीको बाटोमै बस्ती विस्तार गरेको हो भन्ने विषयमा वैज्ञानिक अध्ययन आवश्यक छ। तथ्यमा आधारित भूमि न्यबस्थापनविना द्वन्द्व समाधानको प्रयास दीर्घकालीन बन्न सक्दैन।

चितवनको भरतपुर महानगरपालिका-२३ बेलहट्टामा जङ्गली हातीको आक्रमणमा २५ वर्षीया आशिका बोटे र उनका चार वर्षीय छोरा भरत बोटेको मृत्यु हुनु पछिल्लो दुःखद उदाहरण हो। धर्म सुनिरहेका मानिससमेत सुरक्षित नरहने अवस्था आउनु द्वन्द्व बस्तीको ढाकासम्म पुगेको प्रमाण हो। राहत आवश्यक भए पनि राहत वितरणले मात्र समस्या समाधान हुँदैन।

नेपालमा हातीको संख्या तुलनात्मक रूपमा ठूलो नभए पनि जीवनचक्र पूरा गर्न उनीहरूलाई ठूलो भूभाग आवश्यक पर्छ। खाना, पानी र प्रजननका लागि लामो दूरीसम्म आवतजावत गर्नु हातीका लागि जंगल जोड्ने करिडोर अत्यन्त महत्त्वपूर्ण हुन्छन्। त्यसैले हाती संरक्षण जंगलभित्रको संरक्षणमा मात्र सीमित हुनु हुँदैन।

सरकारले सन् २०२५ देखि २०३५ सम्मको हाती संरक्षणसम्बन्धी दशवर्षीय कार्ययोजना अघि सारेको छ। बासस्थान तथा करिडोर संरक्षण, द्वन्द्व न्यूनीकरण र स्थानीय समुदायको सहभागितालाई प्राथमिकता दिनु सकारात्मक हो। तर योजना बन्नु मात्र पर्याप्त छैन। यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन अवको मुख्य चुनौती हो। हातीका परम्परागत मार्ग पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रमा अनिवार्यतः बस्ती तथा पूर्वाधार विस्तार रोक्नुपर्छ। जोखिमयुक्त क्षेत्रमा प्रभावकारी पूर्वसूचना प्रणाली, सुरक्षित विद्युतीय बारलागायत वातावरणमैथिली उपाय अपनाउनुपर्छ। हाती बस्तीमा प्रवेश गर्दा मानिसले भिडेर धपाउने अवस्था अत्यन्त गर्न स्थानीय तह, वन कार्यालय, सुरक्षा निकाय र समुदायबीच तत्काल सूचना तथा उद्धार संयन्त्र आवश्यक छ।

द्वन्द्वमा मानिस मात्र होइन, हातीसमेत मारिएका छन्। कर्नेट, विष, पासो र प्रतिशोधका कारण हाती मर्नु संरक्षणका लागि अझ गम्भीर चुनौती हो। त्यसैले उद्देश्य हातीलाई मानिसबाट टाढा राख्नु मात्र होइन, मानिस र हातीबीच सुरक्षित सहअस्तित्व स्थापना गर्नु हुनुपर्छ। स्थानीय समुदायलाई संरक्षणको साझेदार बनाउँदै राहत तथा क्षतिपूर्ति प्रणाली सहज र प्रभावकारी बनाउनुपर्छ। जोखिम क्षेत्रका बासिन्दालाई समयमै सूचना दिने न्यबस्था र हातीको न्यबहारवारे निरन्तर सचेतना आवश्यक छ। विष हाती दिवसलाई औपचारिक उत्सवमा सीमित नगरी न्यबहारवारे प्रशिक्षणको अवसर बनाउनुपर्छ। हाती सुरक्षित राख्न जंगल मात्र होइन, हाती हिँड्ने बाटो पनि सुरक्षित राख्नुपर्छ। वैज्ञानिक भूमि न्यबस्थापन, सुरक्षित करिडोर, प्रभावकारी पूर्वसूचना र समुदायको सहभागिताबाट मात्र मानिस र हाती दुवैको सुरक्षा सम्भव हुनेछ।

धनकुटामा गाँजा नष्ट

धनकुटा । प्रहरीले विभिन्न समयमा बरामद गरेको १ हजार ५२१ केजी अवैध गाँजा र प्रतिबन्धित लागुऔषधका १ हजार ८९७ थान दयालेख जलाएर नष्ट गरेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनकुटाले बुधवार धनकुटा नगरपालिका(९) मुलघाटस्थित तमोर नदी किनारमा आवश्यक कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी बरामद लागुऔषध नष्ट गरेको हो।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनकुटाका प्रहरी प्रवक्ता डीएसपी हेमन्त भण्डारी क्षेत्रीका अनुसार विभिन्न स्थानमा चेकजाँचका क्रममा बरामद गरिएको गाँजा सुरक्षित रूपमा राखी कानुनी प्रक्रिया पूरा गरेपछि नष्ट गरिएको हो।

नष्ट गरिएको गाँजामध्ये गत साउन २१ गते कोशी लोकमार्गअन्तर्गत साँगापुरादी गाउँपालिका-६, भेडेटार चोकमा ट्रक चेकजाँचका क्रममा बरामद ६४७ केजी गाँजा समेत रहेको प्रहरीले जनाएको छ। धनकुटाबाट विराटनगरतर्फ जाँदै गरेको ना.३ ख ५०९५ नम्बरको ट्रकबाट उक्त गाँजा बरामद गरी दुई जनालाई पक्राउ गरिएको थियो।

यस्तै, गत साउन १६ गते साँगापुरादी गाउँपालिका-४ स्थित जनता आवासका लागि निर्माण गरिएको खाली घरमा ४० वटा बोझामा भण्डारण गरिएको अवस्थामा ८०४ केजी गाँजा बरामद गरिएको थियो। उक्त घटनामा पनि दुई जनालाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको थियो।

यी दुई घटनाबाट मात्रै १ हजार ४५१ केजी गाँजा बरामद भएको थियो। अन्य विभिन्न समयमा बरामद गरिएको समेत गरी कुल १ हजार ५२१ केजी गाँजा नष्ट गरिएको प्रहरीले जनाएको छ।

प्रहरीले गाँजासँगै जिल्लका विभिन्न स्थानबाट बरामद गरेको प्रतिबन्धित लागुऔषध दमाबोड, डाइसाइक्लोमिन हाइड्रोक्लोराइड र डाइसाइक्लोमिन एचसीआईआई गरी १ हजार ८९७ थान दयालेखसमेत नष्ट गरेको छ।

विभिन्न समयमा प्रतिबन्धित लागुऔषध ओसारपसारमा संलग्न व्यक्तिलाई नियन्त्रणमा लिई उनीहरूबाट बरामद गरिएको लागुऔषध कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी नष्ट गरिएको डीएसपी भण्डारीले जानकारी दिए।

पछिल्लो समय धनकुटामा गाँजा ओसारपसारमा संलग्न व्यक्ति तथा लागुऔषध नियन्त्रणमा लिने क्रम बढेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ। प्रहरीले कोशी लोकमार्ग तथा जिल्लाका विभिन्न नाकामा निगरानी र चेकजाँचलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगेको जनाएको छ।

लेखनमा एआई प्रयोग हानिकारक

ब्रेट स्टेफेन्स

एआईको समस्या भन्नु नै दिमाग बोधो बनाउनु हो। यो भनेको भयाङ्क चट्टान लिफ्ट लिजस्तो हो। एआई यत्रतत्र सर्वत्र बन्द्याखेर यसले हाम्रो तर्क क्षमतामा मात्रै हास ल्याउँदैन, यसले त समाजको सोच्ने, सिर्जना गर्ने, चासो राख्ने कुरा नै सकिदैन। अहिले नै पठन संस्कृतिको गिरावट भएको दस्तावेजमा हामी जानकार नै छौं।

यो स्तम्भ 'तर्क' होइन 'बिन्ती' हो। आफ्नो लेखनमा कुनै हालतमा एआई प्रयोग नगर्नुस्। तपाईंको लेखनकार्यमा एआई ल्याउँदै नल्याउनुहोस्। यसलाई स्कुल पेपरमा, काउन्सिलरमा, पत्र लेखनमा, कम्पनी भेलामा भाषण लेखनमा

वा साथैमाइ तथा सहकर्मीलाई लेख्ने इमेलमा प्रयोग गर्दै नगर्नुहोस्। आफ्नो नेट व्यस्थित गर्न पनि यसको प्रयोग गर्दै नगर्नुस्। आफ्नो वाक्य कसरी सुक्न गर्ने वा कसरी अन्त्य गर्नबारेमा यसको सल्लाह नलिनुस्। यसलाई पहिलो नसवीदा लेख्न नदिनुस्। त्यो भ्रमबाट पनि मुक्त हुनुस् कि यसले सम्पादन मात्रै गर्दा लेखन तपाईंकै हुनेछ। त्यस्तो हुँदैन।

एआईले लेख्नु अनैतिक हो जहाँ शब्द, धारणा र सूचना तपाईंले आफ्नैजस्तो गरेर छलकपट गर्नुहुन्छ, जबकि त्यो तपाईंको हुँदै होइन। यसको सिक्वारेसिले एकखालको समस्याको हल गर्छ। यी सबै गर्न बन्द गर्नुस्, किनभने तपाईंले एआईभन्दा राम्रो लेख्ने क्षमता विकास गर्न सक्नुहुन्छ। हुन त अहिले पनि तपाईंको लेखन, हँसावा वा चेत खेल् क्षमता एआईभन्दा बढावा राम्रो हुनसक्छ।

एआईको समस्या भन्नु नै दिमाग बोधो बनाउनु हो। यो भनेको भयाङ्क चट्टान लिफ्ट लिजस्तो हो। एआई यत्रतत्र सर्वत्र बन्द्याखेर यसले हाम्रो तर्क क्षमतामा मात्रै हास ल्याउँदैन, यसले त समाजको सोच्ने, सिर्जना गर्ने, चासो राख्ने कुरा नै सकिदैन। अहिले नै पठन संस्कृतिको गिरावट भएको दस्तावेजमा हामी जानकार नै छौं।

लेखनले गर्ने मौलिकताचाहिँ के हो त ? यसले दबाबचाहिँ सिर्जना गर्छ। यसले बोल्ने भाषाले हतपत नदेखाउने बाटोसम्म जान दबाब दिन्छ। यसले हामीलाई विषयलाई राम्रोसँग प्रस्तुत गर्नेबारेमा, व्याकरणलाई मिलाउनुबारेमा, बौद्धिकताको परीक्षण तथा संगठन गर्नेबारेमा, अरुको

निरिक्षण गर्नेबारेमा दबाब दिन्छ। यी सबै गरिरहँदा यसले हामीलाई प्रस्ट, ताकिक, तथ्यगत र उत्तरदायी बनाउँछ। मान्छेले रिसाएको बेलामा कसरी बर्त्सन सक्छन्। तर, रिसाएर लेखेको कुरा बर्त्सन गाड्ने हुन्छ, किनभने लेख्नुको अर्थ हो यसबारेमा धेरै सोच-विचार गरिएको छ।

सोच-विचार शब्दले माने राख्छ। यो हुनुको शक्ति हुन्छ, र नैतिक बजन हुन्छ। हामी बोलीचालीमा पनि भन्ने भन्ने- नि- म त्यो लिखतमै चाहन्छु। यसो भन्नुको अर्थ बोल्दा गलत भयो भन्ने होइन, लेख्दा प्रमाण भयो भन्नुलाई पनि हो। तर, त्यही लेख्ने काम पनि आफैँले नगरेर तेश्रोपक्ष वा मेसिनले गरेपछि के होला ?

शब्द खोज्दा बस्छन्। छोरीको विवाहमा चियर्स गर्न वाक्य एसाइलाई लेखाउने बाउ कल्पिनुस् त। त्यो माहौल एसाइले कसरी महसुस गर्न सक्छ, बुझ्न सक्छ, र लेख्न सक्छ ? अनि कल्पिनुहोस् छोरीलाई थाहा हुन्छ कि त्यो एसाइले लेखेको हो। त्यसो हुँदा उनी अपमानित नभए पनि निराश हुँदैनन् ?

मान्छेले तर्क गर्न सक्छन् कि अरु व्यवसायिक काममा एआई प्रयोग गर्नु र विवाहजस्तो नितात कुरामा प्रयोग गर्नुमा फरक छ। तर, जुनसुकै काममा पनि लेखनका लागि प्रयोग गर्ने बौद्धिक मांशपेशी एकै हो। साधारण लेखकले जे गर्छ, त्यही काम निरन्तर गरेर नै राम्रो लेख्न बन्दे हो। लेखनमा ज्यादा ध्यान र समय दिएर हामी राम्रो लेख्न बन्दे हो। अब एसाइमा निर्भर हुँदा त्यो सम्भव छैन। फिनामसिना काममा पनि ध्यान दिएर आफ्नोसँग दिएमा मात्रै हामी भन्न सिर्जनात्मक बन्न सक्छौं।

यो दस्तावेज अब क्रमशः बिलुडिँदैछन्। पछिल्लो एक अध्ययनले भन्छ- विद्यावारिधिको शोधग्रन्थमा सामान्यतया धेरै एआई प्रयोग गर्नेछ ५६ प्रतिशत देखिए। १९९ प्रतिशतको

शोधग्रन्थ त ५० प्रतिशतभन्दा धेरै एसाइले लेखेको पाइयो। एसाइमा आश्रित विद्यार्थीको बाढी आइसकेपछि प्राध्यापन क्षेत्र थिप्तिष्ठ छ। यो समस्यालाई चिडिचको कोणमा मात्रै व्याख्या गरेर पुग्दैन। चिटिडले एसाइको वास्तविक क्षेत्र समेट्दैन। यो प्राङ्गिक निष्ठा र निजी विकासको कुरा मात्रै होइन, यो त लोकतान्त्रिक स्वायत्तताको कुरा पनि हो।

आमसभारमा र प्रजातन्त्रको अमूर्दयको धर्को जोडिएको सबैलाई थाहा छ। राम्रो लेखपढ गर्न सक्ने मान्छेले आफ्नो छनौट र अभिवान गर्न परिहासिक रूपमै सफल भएका छन्। यो सबै पढति उल्टोबाटोमा गए के हुन्छ ? मान्छेले केही वाक्य र केही पेजको तर्कको लागि पनि धैर्य गुमाइएको के हुन्छ ? निवर्तित बानी नभएकोले तर्कलाई काट्ने प्रहरीतर्कको विकास नगर्दा के हुन्छ ?

यस्तो खालको दुनियाँ कस्तो हुन्छ भन्नेबारेमा हामीले राष्ट्रपति ट्रम्पका सामाजिक सञ्जालको भाषाबाट थाहा पाइसकेका छौं। त्यसले लाखौं अमेरिकीलाई पारेको प्रभावमा हामी जानकार छौं। एसाइ एगाडि अर्थात्, एक दशकअगाडिको देशको अवस्था हेर्ने हो भने भन्न छर्लङ्ग हुन्छ पढ्ने, लेख्ने र सोच्ने क्षमतामा हामी कति पछि पयौँ ? अर्कोटर्क इमेल वा टेक्स्टको अटोमेटेड जवाफ दिदिउँदै लाग्ला तपाईंलाई, त्यसो नगर्नुस्। आफ्नै शब्द टाइप गर्नुहोस्। यसलाई आफ्नो स्वतन्त्र विचारको रूपमा सोच्नुहोस्। अथवा, प्रत्यक्ष विरोधीलाई मतदान गर्नुहोस्। बोधो बन्दै गएको विश्वविरुद्धको लडाईँका लागि तपाईंका केही अतिरिक्त सेकेन्डले भूमिका खेल्नेछन्।

(शनिवारको अंकमा न्यू योर्क टाइम्सको अन्तर्राष्ट्रिय संस्करणमा प्रकाशित लेखको भावगुनाव-शिलपत्र)

स्थानीय तह र नोबेल अस्पतालबीच सहमति

इटहरी । इटहरी उपमहानगरपालिकाका स्वास्थ्य बीमा गरेका सेवाग्राही तथा विपन्न नागरिकले विराटनगरस्थित नोबेल मेडिकल कलेज टिचिङ हस्पिटलमा उपचार गराउँदा शल्यक्रियासहित विभिन्न स्वास्थ्य सेवामा २० प्रतिशतसम्म छुट पाउने भएका छन्।

इटहरी उपमहानगरपालिका र नोबेल मेडिकल कलेजबीच नागरिकलाई सहज र सहूलियतपूर्ण स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले सम्झौता भएपछि यस्तो सुविधा उपलब्ध हुने भएको हो।

सम्झौता अनुसार इटहरी उपमहानगरपालिकाको सिफारिसमा उपचारका लागि आउने कोशी प्रदेशका बिरामीले समेत सम्झौतामा उल्लेखित उपचार सुविधा प्राप्त गर्नेछन्। उपमहानगरपालिकाका मेयर हेमकर्ण पौडेलले नागरिकलाई उपचारमा सहज पहुँच र आर्थिक भार कम गर्ने उद्देश्यले नोबेल मेडिकल कलेजसँग सहकार्य गरिएको बताए। स्वास्थ्य उपचारका क्रममा नागरिकले आर्थिक समस्या भोग्न नपरोस् र सहज रसमा गुणस्तरीय सेवा पाउन सक्नु भन्ने उद्देश्यले सम्झौता गरिएको उनको भनाइ छ।

उपमहानगरपालिकाले नागरिकको

स्वास्थ्य र उपचारमा पहुँचलाई प्राथमिकतामा राख्दै गरिएको सहकार्यलाई स्वस्थ नागरिक, समृद्ध इटहरी अभियानको महत्त्वपूर्ण कदमका रूपमा लिएको जनाएको छ।

उपमहानगरपालिकाका अनुसार आगामी दिनमा पनि नागरिकलाई गुणस्तरीय र सहज स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन विभिन्न स्वास्थ्य संस्थासँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिनेछन्।

यसैगरी, मोरङको बुढीगंगा गाउँपालिकाका बासिन्दालाई पनि विभिन्न उपचार सेवामा २० प्रतिशतसम्म छुट दिने भएको छ।

विराटनगर महानगरपालिका-४ स्थित नोबेल मेडिकल कलेज र बुढीगंगा गाउँपालिकाबीच भएको सम्झौताअनुसार गाउँपालिकाको सिफारिसमा उपचारका लागि आउने बिरामीले सरकारी स्वास्थ्य उपचार योजना उपयोग गरेकसँगै थप उपचार खर्चमा छुट पाउने भएका छन्। यो सुविधा स्वास्थ्य बीमामा आबद्ध हुने बीमा नभएका बिरामीलाई समेत उपलब्ध हुने जनाइएको छ।

सम्झौताअनुसार स्वास्थ्य बीमा, आमा कोषा, विपन्न नागरिक औषधि उपचार कोषालागत सरकारी कार्यक्रमबाट प्राप्त

सुविधा उपयोग गरेपछि भर्ना शुल्कसहितका उपचार सेवामा २० प्रतिशत छुट दिनेछ। छुट लिने गाउँपालिकाको सिफारिस, नागरिकताको प्रतिलिपि

तथा १६ वर्षमुक्त बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रतिलिपि आवश्यक पर्नेछ। कोशी प्रदेशका अन्य स्थानीय तहबाट सिफारिस भई आउने बिरामीले पनि यही सुविधा पाउनेछन्। तर त्यस्ता बिरामीले नोबेलमा प्रारम्भिक जाँच गराएको कागजात र थप उपचारका लागि रेफर गरिएको विवरण पेस गर्नुपर्नेछ। सम्झौताअनुसार आइभीएफ, फारिडक तथा

कस्मेटिक सर्जरी, केबिन उपचार, औषधि, इम्प्लान्ट, सर्जिकल तथा अन्य उपभोग्य सामग्रीमा भने छुट लाग्नु हुने छैन।

साउन २५ गतेदेखि लागू भएको सम्झौता २०८४ असार मसान्तसम्म कायम रहनेछ। नोबेलका महाप्रबन्धक दिपेश राईले सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सहज बनाउन सम्झौता गरिएको बताए। गाउँपालिका अध्यक्ष जितनारायण थापा मगरले सम्झौताले विशेषगरी स्वास्थ्य बीमामा आबद्ध नागरिकको उपचार खर्च घटाउन सहयोग पुग्ने बताए।

शिवस्तोदीको अस्थायी प्रहरी चौकीलाई फ्रिज सहयोग

शिवस्तोदी । जेनजी आन्दोलनका क्रममा देशका विभिन्न स्थानमा सुरक्षा चुनौती बढेका बेला पनि ठूलो असर नपरेको शिवस्तोदीमा कार्यरत प्रहरीलाई स्थानीय समुदायले आवश्यक सामग्री सहयोग गर्दै आएका छन्। प्रहरी अभावको अवस्था रहे पनि समुदाय र सुरक्षाकर्मीबीचको सहकार्यलाई निरन्तरता दिँदै शिवस्तोदी नगरपालिका-१० ले माइघारस्थित अस्थायी प्रहरी चौकीलाई फ्रिज उपलब्ध गराएको छ।

चरम गर्मीका बेला सीमित जनशक्तिका साथ कार्यरत सुरक्षाकर्मीको सहजताका लागि वडा कार्यालय, स्थानीय चौकी उपभोक्ता समिति तथा स्थानीयवासीको सहयोगमा फ्रिज उपलब्ध गराइएको हो। वडा अध्यक्ष हर्कबहादुर सिग्का अनुसार प्रहरी आम समुदायको साथी भएकाले अप्ठ्यारो पर्दा प्रहरी र समुदाय

एकअर्काको साथमा उभिनुपर्ने मान्यताअनुसार सहयोग गरिएको हो। अध्यक्ष सिग्काले भने, 'प्रहरी आम समुदायको साथी हो। अप्ठ्यारो पर्दा एकअर्काको साथ र सहयोग गर्दै हाम्रो परम्परा हो। यही भावनाअनुसार अस्थायी प्रहरी चौकीलाई आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराएर राष्ट्रसेवक प्रहरी कर्मचारीलाई सहज वातावरणमा काम गर्न अवस्था बनाउने प्रयास गरेका हौं।'।

स्थानीय चौकी उपभोक्ता समितिको केही बजेट तथा स्थानीयवासीको सहयोगमा खरिद गरिएको फ्रिज वडा अध्यक्ष सिग्कासहित सामाजिक क्षेत्रका व्यक्तित्वहरूको उपस्थितिमा अस्थायी प्रहरी चौकी शिवस्तोदी(१०) माइघारा इन्चार्ज अई केवल बज्जारा शर्मालाई हस्तान्तरण गरिएको हो।

फ्रिज हस्तान्तरणपछि असई शर्माले चरम गर्मीको समयमा सानो समुहमा

कार्यरत प्रहरी कर्मचारीको सहजताका लागि आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराएकोमा वडा तथा स्थानीयवासीप्रति आभार व्यक्त गरे। उनले समुदायबाट प्राप्त यस्तो सहयोगले प्रहरी कर्मचारीलाई आफ्नो जिम्मेवारी थप सहज र उत्साहका साथ निर्वाह गर्न प्रेरणा मिले बताए।

स्थानीयवासीका अनुसार प्रहरी चौकीमा सीमित श्रोतसाधनका बीच सुरक्षाकर्मीले स्थानीयको सुरक्षा र शान्तिपुन्यस्था कायम

गर्न भूमिका निर्वाह गर्दै आएका छन्। त्यसैले प्रहरीलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत सामग्री उपलब्ध गराउनु समुदायको संघर्ष दायित्व भएको उनीहरूको भनाइ छ।

समाज र सुरक्षाकर्मीबीचको सहकार्य, आपसी सद्भाव र सहयोगको यो प्रयासले स्थानीय स्तरमा सकारात्मक सन्देश दिएको छ। यस्ता मानवीय तथा सामुदायिक पहलले प्रहरी र नागरिकबीचको सम्बन्ध अझ सुदृढ बनाउने अपेक्षा गरिएको छ।

Log on गर्नुहोस्
purbasandesh.com
EPAPER मा पूर्वसन्देश पत्रिका हेर्नुहोस्

एनसेल शेयर कारोबारबारे ध्यानबिन प्रतिवेदन सार्वजनिक

स्वाभाविकतामाथि प्रश्न उठाएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

दमक । सरकारले एनसेल आणियाटोको शेयर खरिद-बिक्रीसम्बन्धी अध्ययन तथा ध्यानबिन समितिको प्रतिवेदन, २०८० सार्वजनिक गर्दै पछिल्लो शेयर कारोबारलाई यथास्थितिमा स्वीकार नगर्न सुझाव दिएको छ । पूर्वमहालेखापरीक्षक टंकमणि शर्मा दङ्गालको संयोजकत्वमा गठित समितिले खरिद-बिक्री सम्बन्धिता, कारोबार मूल्य, कानुनी प्रक्रिया, विदेशी लगानी तथा सम्भावित क्रसहोल्डिङलगायत विषयमा प्रश्न उठाएको हो ।

मन्त्रिपरिषद्को मंगलबारको बैठकले प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै त्यसमा उल्लिखित सुझाव कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरेपछि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको हो । समितिका अनुसार एनसेल साविकको स्पाइस सेल प्रालिका रूपमा विसं २०५८ मा स्थापना भएपछि १४ पटक शेयर तथा स्वामित्व खरिद-बिक्री भएको छ । तीमध्ये अधिकांश कारोबार नेपालबारेर अफसोर संरचनामार्फत भएको र सम्बन्धित अभिलेख तथा विवरण नेपालका आधिकारिक निकायमा पूर्ण रूपमा पेश भएको नदेखिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

समितिले आणियाटो ग्रुप बर्हार्द मलेसिया र स्पेकुलेशन युकेबीच १ डिसेम्बर २०२३ मा भएको ८० प्रतिशत शेयर खरिद-बिक्री सम्बन्धिता नेपाली कानुनअनुसार आवश्यक पूर्वरीति नैलाई गरिएको निष्कर्ष निकालेको छ । सम्बन्धिता प्रारम्भिक प्रतिफल पाँच करोड अमेरिकी डलर भए पनि मविष्यका लामांश तथा अन्य सम्भावित दायित्वसमेत जोडिने भएकोले कारोबारको वास्तविक मूल्य यकिन गर्न कठिन रहेको समितिको भनाइ छ ।

समितिले सम्बन्धिता समान व्यावसायिक व्यवहारको सिद्धान्तमा आधारित नरहेको र विक्रेता पक्ष हावी भएको निष्कर्ष निकालेको छ । शेयर बिक्रीपछि पनि विक्रेताले लामो समयसम्म लामांश पाउने, मुद्रा प्रक्रियामा सहभागी हुने सक्ने तथा कम्पनीका केही दायित्वबाट अलग रहने प्रावधानले कारोबारको

एनसेलले नेपालमा व्यवसाय सुरु गरेदेखि प्रविधिसहित आठ करोड विदेशी र दुई करोड स्वदेशी लगानी गरेको जनाएको समितिले सो अवधिमा कम्पनीले एक खर्ब ९३ अर्ब ५८ करोड रूपैयाँ नाफा कमाएको र ९३ अर्ब ५० करोड रूपैयाँ लामांश घोषणा गरेको विवरण प्रस्तुत गरेको छ । घोषित लामांशमध्ये ६६ अर्ब ९५ करोडभन्दा बढी रकम विदेशी लगिएको र स्वदेशी शेयरधनीले १९ अर्ब २५ करोड प्राप्त गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । कम्पनीले कर तथा गैरकर राजस्वबापत नेपाल सरकारलाई करिब तीन खर्ब दुई अर्ब रूपैयाँ बुझाएको पनि समितिले जनाएको छ ।

समितिले एनसेल र स्मार्ट टेलिकमबीच सम्भावित आर्थिक हित तथा क्रसहोल्डिङको विषयसमेत उठाएको छ । स्मार्ट टेलिकम प्राप्त भए थप एक करोड अमेरिकी डलर मुनाफा गर्नुपर्ने सम्बन्धिताको प्रावधानका आधारमा दुई कम्पनीका शेयरधनीबीच आर्थिक सम्बन्ध हुनसक्ने समितिको निष्कर्ष छ ।

कारोबार मूल्यप्रति पनि समितिले प्रश्न उठाएको

छ । एनसेल र खरिदकर्ता पक्षले कम्पनीको व्यावसायिक मूल्य ४० देखि ४५ करोड अमेरिकी डलर रहेको दाबी गरे पनि शेयर खरिद/बिक्री सम्बन्धिता र वित्तीय विवरणसँग उक्त मूल्य मेल नखाएको समितिको ठहर छ ।

समितिले खरिदकर्ता कम्पनीको प्राविधिक, वित्तीय तथा व्यवस्थापकीय क्षमता, लगानीको स्रोत, सञ्चालकको पृष्ठभूमि, सम्भावित क्रसहोल्डिङ, कारोबारको पावररिजिता र मूल्यको विश्वसनीयता अध्ययन गरेर मात्र सरकारले निर्णय गर्नुपर्ने सुझाव दिएको छ । साथै बिगतका कारोबारमा राजस्व बुझावट, विदेशी मुद्रा अपचलन तथा सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी सम्भावित विषयमा सम्बन्धित निकायबाट अनुसन्धान गर्नुपर्ने सुझावसमेत दिइएको छ ।

प्रतिवेदनले एनसेलको पछिल्लो कारोबार मात्र नभई कम्पनी स्थापनादेखिको स्वामित्व परिवर्तन, अफसोर कारोबार, लामांश प्रवाह, कर दायित्व, विदेशी लगानी र नियामकीय अनुपालनसम्बन्धी विषय समेट्दै दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामकीय क्षमता सुधार गर्नसमेत सरकारलाई सुझाव दिएको छ ।

पुस्तक साभार

नेपालको इतिहास र समाज अध्ययन

डा. सूर्यमणि अधिकारी

मीरकासिमको पराजय

दिग्बन्धन सेनले अन्तिम प्रयत्नस्वरूप आफ्ना मन्त्री कनकसिंह बानियाँलाई पठाएर बङ्गाल र विहारका नवाम (मुसलमान शासक) मीरकासिमसँग मकवानपुर फिर्ता गराइदिन मदत मागे । मीरकासिमले पनि निम्नलिखित कुराहरूलाई विचार गरी दिग्बन्धन सेनको सहयोगका लागि सेना पठाए :

(१) त्यस बखत भारतमा अङ्ग्रेजहरूको साम्राज्यवादी दबाब बढिरहेको थियो । मीरकासिम अङ्ग्रेजहरूको दबाबबाट मुक्त हुन नेपालको पहाडीखण्डमा सुरक्षास्थलको खोजीमा थिए । उनी मकवानपुरबाट अघि बढेर क्रमशः उपत्यकामाथि अधिकार गर्न चाहन्थे । गोर्खालीहरूको विजय अभियान उनका लागि बाधक बन्दै थियो ।

(२) उपत्यकामा प्रशस्त धनसम्पत्ति छ भन्ने सुनेकाले उनी त्यो धनसम्पत्ति हस्तगत गरी आफ्नो सैन्यशक्ति सुदृढ तुल्याउन सकिन्छ कि भन्ने सोचाइमा थिए ।

(३) मकवानपुरलगायत चौबीसे राज्यका राजाहरू उनलाई बढो आदर गर्दथे । तसर्थ मकवानपुरको सहयोगको याचनालाई उनले सर्वथा उपेक्षा गर्न सकेनन् ।

(४) उनले निकट भविष्यमा नै अङ्ग्रेजी शक्तिसँग आफ्नो टक्कर पर्ने सम्भावना देखेका थिए । यसर्थ उनले आर्मेनिया निवासी ग्रेगोरी नामका सैनिक विशेषज्ञलाई भिकाएर गुरग्रीन खौं भन्ने नयाँ नाम दिई सेनापति बनाएर सैनिक सङ्गठन गर्न लगाएका थिए । उनी यसै मोकामा गोर्खालीहरूसँग आफ्ना सैनिकलाई लडाएर उनीहरूको युद्ध क्षमता परीक्षण गर्न चाहन्थे ।

मीरकासिमले सेनापति गुरग्रीन खौंको नेतृत्वमा करीब २,००० सेना मकवानपुरबाट गोर्खालीहरूलाई लखेट्न भनी पठाए । उनीहरू विसं. १८१९ पौष २७ गते मकवानपुर घेराउ गर्न आइपुगे । त्यतिखेर पृथ्वीनारायण शाह दहचोकमा थिए । मुसलमानी आक्रमणको खबर पाउनेबित्तिकै उनले वंशराज पाण्डे र केहरसिंह बस्नेतको नेतृत्वमा मकवानपुरको रक्षाका लागि फौज पठाए । रामकृष्ण कुँवर पनि फौज लिएर पुगे । गोर्खालीहरूले माथिबाट आएकोमा एकासि आक्रमण गरिदिँदा मुसलमान सैन्यको दुर्दशा भयो । लगभग १००० मुसलमान सैनिक मारिए । गोर्खाली पक्षका ३० जना जति मात्र परे । बचेका सैनिकसाथ गुरग्रीन खौं ज्यान जोगाएर मागे । उनीहरूले छोडेका पाँच-सात सय बन्दुक र केही तोपहरू गोर्खालीहरूले हात पारे । पछिका युद्धमा यिनको ठूलो काम आयो ।

दिग्बन्धन सेन र कनकसिंह बानियाँ खुडाघाटमा रहेर युद्धको नतिजा पर्खिरहेका थिए । यो थाहा पाएर गोर्खालीहरूले त्यहाँ पनि हमला गरे । दिग्बन्धन सेन र कनकसिंह बानियाँ त कुनै प्रकारले उक्कन सके तर दिग्बन्धनका परिवार गोर्खालीहरूको कब्जामा परे । लाचार भई दिग्बन्धन सेन पनि फर्केर आई आत्मसमर्पण गरे । उनलाई परिवारसहित नुवाकोट लग्ने कैद गरियो । क्रमशः.....

मनोरञ्जन

नायिका स्वस्तिमा खड्का ४० अन्डर ४० बाट सम्मानित

नायिका स्वस्तिमा खड्का अनलाईन खबरको ४० अन्डर ४० सूचीमा समावेश भएकी छन् । सूचीमा परेपछि राष्ट्रपति कार्यालयमा सम्मान ग्रहण गर्न पाउने आफूलाई विशेष क्षणको अनुभूति भएको उनले बताएकी छन् ।

सम्मानले खुसीसँगै थप जिम्मेवारीको बोध गराएको उल्लेख गर्दै खड्काले आफूले गरिरहेका काम र आगामी छनोटद्वारा नै गम्भीर भएर सोच्नुपर्ने अवस्था आएको बताइन् ।

४० पुर्न अर्को धेरै वसन्त बाँकी छन्, उनले भनेकी छन्, 'ती वर्षहरूमा अझ धेरै सिक्ने जिम्मेवारी अवसर गर्न र समयसँगै अर्थपूर्ण बन्दै जाने काम गर्न सक्नु भन्ने चाहना छ । ४०(४० वर्षको उमेरमा फर्केर हेर्दा आज प्राप्त सम्मानप्रति गर्व गर्न सक्ने गरी काम गर्ने आ' नो लक्ष्य रहेको उनले बताएकी छन् । सम्मानप्रति आभार व्यक्त गर्दै खड्काले ४० अन्डर ४०' मा आफूहरूसँगै सम्मानित अन्य ३९ जना व्यक्तित्वलाई पनि बधाई दिएकी छन् ।

फोनजद्वारा पत्रकार सम्मानित

इटहरी । नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनज) को २७ औं स्थापना दिवसको अवसरमा तेङ्गमना आयोजित विशेष समारोहमा पत्रकार द्रव्य मजुन कुब्जा र राजकुमार तेङ्गु तारेबा सम्मानित हुनुभएको छ ।

फोनज जिल्ला कार्यसमिति तेङ्गुमाको आयोजनामा सम्पन्न तारा बहादुर कन्दबजा फोनज पत्रकारिता पुरस्कार-२०८३ तथा फोनज मातृभाषा पत्रकारिता सम्मान अर्पण समारोहमा पत्रकारद्वयलाई सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गरिएको हो । कार्यक्रममा पत्रकारिता क्षेत्रमार्फत समाजमा पुऱ्याएको योगदान र मातृभाषाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा खेलेको भूमिकाको कदर गर्दै उहाँहरूलाई सम्मान गरिएको जनाइएको छ ।

आफ्नो धन सुरक्षित राखौं

फोटो सेफ

पक्कियो • अग्निरक्षी • सुरक्षित

- उत्तम सुरक्षा बल्लो फोड्न नसकिने ३ mm steel plate
- आगो प्रतिरोधी अग्निरोधी कठोर पदार्थबाट बनेको सुरक्षित
- कमल लक सिस्टम कुनै पनि १० मिनेट भित्रै खोल्न सकिने
- कोई ठोक्ने भए समेत आगो, चोरो, चोरी, चोरी, चोरी

आमको घर (१०००) रु. ३,०७,२००

चाँदी (SILVER) रु. ४,७६०

SHREE RATNA JEWELLERY

दमक, झापा ९८१५९९६३१५

जानकारी

भिण्डी सुगर रोगीका लागि अमृत

भिण्डी सुगर रोगीका लागि अमृत मानिन्छ । भिण्डीको तरकारी धेरैको घरमा खाने गरिन्छ । भिण्डी तरकारी खाने मानिसमा भिटामिन सी, भिटामिन बी र फोलेट, म्याग्नेसियम जस्ता आवश्यक तत्वहरू प्राप्त हुन्छन्, जुन स्वास्थ्यका लागि निकै फाइदाजनक मानिन्छ । यसको सेवनले रगतमा चिनीको मात्रा सामान्य रहन्छ ।

यति मात्र होइन, यसले पाचन शक्ति बढाउन पनि मदत गर्छ । यसको तरकारी खाँदा कोलेस्ट्रॉल नियन्त्रणमा रहन्छ । यो स्थानीय बजारमा सजिलै उपलब्ध छ र धेरै फाइदाहरू प्राप्त गर्न उपभोग गर्न सकिन्छ ।

यो खाँदा भिटामिन सी पाइन्छ, जसले आँखाको ज्योति पनि बढाउँछ । हड्डी पनि बलियो रहन्छ। रोगसँग लड्ने तपाईंको शक्ति पनि बढ्छ, जसको मतलब यो रोग प्रतिरोधात्मक क्षमताको लागि पनि उत्कृष्ट छ । यसलाई कम तेल र मसला मिसाएर खाँदा शरीरलाई धेरै फाइदा हुन्छ । विशेषगरी सुगरका बिरामीले यो सिजनभर सेवन गर्नुपर्छ ।

भिण्डी खानुका अन्य बेफाइदाः यसलाई धेरै चीजहरूसँग सेवन गर्दा धेरै हानी पनि हुन सक्छ। अब हामी तपाईंलाई यसबाट हुने हानिहरूको बारेमा बताउन गइरहेका

छौं, जुन तपाईंको लागि निकै महत्त्वपूर्ण छ ।

भिण्डी र दूधसँगै खानु हुँदैन। दुबैमा क्याल्सियम पाइन्छ । भिण्डीमा क्याल्सियमसँगै अक्सालेट पाइन्छ, जसले गर्दा पत्थरी हुने सम्भावना बढ्छ । यही कारण दुध र भिण्डी सँगै खानु हुँदैन ।

यति मात्र होइन, करेलासँग भिण्डी खानु हुँदैन । दुवै सँगै खाँदा पेटको समस्या हुन सक्छ । करेलामा चिसो प्रभाव हुन्छ । यही कारणले भिण्डी र करेला सँगै खाँदा हानि हुन्छ ।

भिण्डी सँगसँगै चिया पनि पिउन हुँदैन । यो स्वास्थ्यका लागि पनि हानिकारक छ । चिया पिएर भिण्डी खाँदा अत्यावश्यक तत्वको प्रभावमा बाधा पुग्छ । भिण्डी र मूला पनि सँगसँगै खानु हुँदैन । यी दुई एकसाथ सेवन गर्दा पेटमा ग्याँस बन्ने गर्छ । मूलामा सल्फर तत्व पाइन्छ, जसले ग्याँस उत्पादन गर्न ढिलाइ गर्दैन, जसले तपाईंको समस्या बढाउन सक्छ ।

साथै, मासु र भिण्डी सँगै खानु हुँदैन । दुवै पचाउन धेरै समय लाग्छ, जसका कारण पाचन समस्या हुन सक्छ । -

स्वास्थ्य खबरबाट

राष्ट्रिय दैनिक

आज मिति १४ अग २०८३ साल साउन २९ गते शुक्रबार 14 Aug. 2026 तिथि: द्वितीय

ज्यो. लक्ष्मी प्र. टकाल

ठेगाना: वडावार्ड नं. १०, सान्नाखोला अखिल बिजुल, उदर

संपर्कका लागि: ९८६७३९०८८२/९८५७००५५६५

मेरा	च छे तो ना लि नै ले तो अ	कट्ट	दि हू हे हो डा डि डू डे डो	मूला	महत्त्वपूर्ण निर्णय लिन सकिनेछ ।	मकर	कार्यक्षेत्रमा जिम्मेवारी बढ्नेछ ।
	नयाँ अवसरले उत्साह बढाउनेछ ।		खर्च बढ्न सक्छ, साथै रहुडुहोस् ।		प्रेम सम्बन्धमा आत्मियता बढ्नेछ ।		मेहनतले प्रतिष्ठा बढाउनेछ ।
	आम्दानीको स्रोत थपिन सक्छ ।		पुरानो काम पूरा हुनेछ ।				
क्या	इ उ ए ओ वा खि व खे वो	सिंह	सा लि भ मे मो टा टि ट्टे	वृषिक	तो ना हि दि नै ने तो वा खि य	कुम्भ	जै ने मे तो सा सी सँ से सो द
	काममा सफलता मिल्नेछ ।		नेतृत्व क्षमताको प्रशंसा गर्नेछ ।		रोकिएका काम अघि बढ्नेछन् ।		नयाँ विचारले सफलता दिलाउनेछ ।
	पारिवारिक सम्बन्ध सुमधुर र		व्यवसायमा लाभ मिल्नेछ ।		आर्थिक पक्ष बलियो बन्नेछ ।		सहकमीबाट सहयोग मिल्नेछ ।
मिथुन	का कि क छ डू छू के को हा	कन्या	टो प पी पैं पण ण पे पो	धनु	ख वो भा भी भ धा फा ड भे	मीन	दि दू ध भ ञ डे हो वा जी
	नयाँ योजनाले गति लिनेछ ।		मेहनतको राम्रो परिणाम पाइनेछ ।		यात्राको अवसर मिल्न सक्छ ।		मनमा उत्साह बढ्नेछ ।
	मित्रबाट सहयोग प्राप्त हुनेछ ।		स्वास्थ्यमा सुधार आउनेछ ।		नयाँ व्यक्तिगत भेट हुनेछ ।		आर्थिक लाभको सम्भावना छ ।

